

ILMOITUS

Lähettiläjä: Puheenjohtajisto

Vastaanottaja: Valmistelukunta

Asia: Toimielimet

- Ehdotus perustuslain I osan IV osaston artikloiksi

Valmistelukunnan jäsenille toimitetaan oheisena puheenjohtajiston ehdotus I osan unionin toimielimiä koskeviksi artikloiksi, joista on määrä keskustella 15. ja 16.5.2003 pidettävässä täysistunnossa.

Useissa tärkeissä kohdissa oli kaksi vaihtoehtoa: pitäytyä Nizzan sopimuksen määräyksiin tai mennä niitä pidemmälle. Käsiteltyään kaikki kohdat puheenjohtajisto päätyi Euroopan parlamentin edustavuutta, määräenemmistön määritelmää ja komission kokoonpanoa koskevien ehdotusten osalta ratkaisuihin, jotka menevät Nizzan sopimusta pidemmälle. Valmistelukuntaa pyydetään ilmaisemaan tätä vaihtoehtoa koskeva kantansa.

Puheenjohtajisto katsoo, että määräenemmistön uutta määritelmää olisi sovellettava ainoastaan Euroopan parlamenttia ja komissiota koskevien uusien määräysten soveltamisen yhteydessä. Siirtymäkautta varten perustuslakiin voitaisiin sisällyttää Nizzan sopimuksen määräyksiä vastaavia siirtymämääräyksiä.

Lisäksi valmistelukunnan jäsenille toimitetaan ehdotus, joka koskee I osan VI osastoon (demokratian toteutuminen) mahdollisesti sisällytettävää artiklaa.

PERUSTUSLAIN I OSA**IV OSASTO: UNIONIN TOIMIELIMET****14 artikla: Unionin toimielimet**

1. Unionilla on yhteinen toimielinjärjestelmä, joka pyrkii

- toteuttamaan unionin tavoitteet
- edistämään sen arvoja
- ajamaan unionin, sen kansalaisten ja sen jäsenvaltioiden etuja

sekä varmistamaan niiden politiikkojen ja toimien johdonmukaisuuden, tehokkuuden ja jatkuvuuden, joita unioni toteuttaa saavuttaakseen tavoitteensa.

2. Tähän toimielinjärjestelmään kuuluvat:

Euroopan parlamentti,
Eurooppa-neuvosto,
ministerineuvosto,
Euroopan komissio,
Euroopan unionin tuomioistuin,
Euroopan keskuspankki,
tilintarkastustuomioistuin.

3. Kukin toimielin toimii sille perustuslaissa annettujen toimivaltuuksien rajoissa, perustuslaissa määrättyjen menettelyjen ja edellytysten mukaisesti. Toimielimet toimivat keskenään vilpittömässä yhteistyössä¹.

15 artikla: Euroopan parlamentti

1. Euroopan parlamentti hoitaa yhdessä neuvoston kanssa lainsäädäntötehtävää sekä poliittista valvontatehtävää ja neuvoa-antavaa tehtävää perustuslaissa määrättyin edellytyksin. Se valitsee Euroopan komission puheenjohtajan.
2. Euroopan kansalaiset valitsevat Euroopan parlamentin suoraan yleisillä, vapailla ja salaisilla vaaleilla toimikaudeksi, jonka pituus on viisi vuotta. Euroopan parlamentin jäsenten määrä on enintään 700. Euroopan kansalaisten edustus on degressiivisesti suhteellinen siten, että vähimmäismääräksi vahvistetaan neljä Euroopan parlamentin jäsentä jäsenvaltiota kohden.
3. Euroopan parlamentti valitsee puhemiehen ja hallintoryhmän jäsentensä keskuudesta viideksi vuodeksi.

16 artikla: Eurooppa-neuvosto

1. Eurooppa-neuvosto antaa unionille sen kehittämiseksi tarvittavat virikkeet ja määrittelee sen suuntaviivat ja yleiset poliittiset painopisteet.
2. Eurooppa-neuvostoon kuuluvat jäsenvaltioiden valtion- tai hallitusten päämiehet sekä Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja ja komission puheenjohtaja. Ulkoasiainministeri osallistuu Eurooppa-neuvoston työskentelyyn.

¹ P.M: Perustuslain johonkin toiseen osaan on sisällytettävä seuraavan kaltainen virke:
"Tehtäviään hoitaessaan toimielimet tukeutuvat avoimeen, tehokkaaseen ja riippumattomaan Euroopan hallintoon."

3. Eurooppa-neuvosto kokoontuu puheenjohtajansa kutsusta kullakin vuosineljänneksellä. Mikäli esityslista sitä edellyttää, neuvoston jäsenet voivat päättää, että heitä avustaa ministeri, ja komission puheenjohtaja, että häntä avustaa komission jäsen. Jos tilanne sitä edellyttää, puheenjohtaja kutsuu koolle Eurooppa-neuvoston ylimääräisen kokouksen.
4. Jollei perustuslaissa toisin määrätä, Eurooppa-neuvosto tekee ratkaisunsa yksimielisesti.

16 a artikla: Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja

1. Eurooppa-neuvosto valitsee Eurooppa-neuvoston puheenjohtajan määräenemmistöllä kaksi ja puoli vuotta kestäväksi kaudeksi, joka voidaan uusia kerran. Eurooppa-neuvoston puheenjohtajaksi voidaan valita henkilö, joka on Eurooppa-neuvoston jäsen tai on ollut Eurooppa-neuvoston jäsen vähintään kaksi vuotta. Vakavien esteiden ilmaantuessa Eurooppa-neuvosto voi keskeyttää hänen toimikautensa samaa menettelyä noudattaen.

Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja huolehtii omalla tasollaan unionin ulkoisesta edustuksesta yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan alaan kuuluvissa asioissa.

2. Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja johtaa puhetta Eurooppa-neuvostossa sekä varmistaa kokouksen valmistelun ja jatkuvuuden. Hän pyrkii edistämään johdonmukaisuutta ja yksimielisyyttä Eurooppa-neuvostossa. Hän esittää Euroopan parlamentille selvityksen kunkin Eurooppa-neuvoston kokouksen jälkeen.
3. Eurooppa-neuvosto voi yksimielisellä päätöksellä perustaa kolmesta jäsenestä koostuvan hallintoryhmän, jonka jäsenet valitaan tasapuolisen vuorottelujärjestelmän mukaisesti.
4. Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja ei voi olla minkään muun Euroopan unionin toimielimen jäsen tai hoitaa kansallista tehtävää.

17 artikla: Ministerineuvosto

1. Ministerineuvosto hoitaa yhdessä Euroopan parlamentin kanssa lainsäädäntötehtävää sekä politiikkojen määrittelytehtävää ja koordinoititehtävää perustuslaissa määrätyin edellytyksin.
2. Ministerineuvosto muodostuu jäsenvaltioiden nimeämistä ministeritason edustajista, joita on yksi kustakin jäsenvaltiosta kutakin neuvoston kokoonpanoa kohti. Tällä edustajalla yksin on edustamaansa jäsenvaltiota sitovat valtuudet ja valtuudet käyttää äänioikeutta.
3. Jollei perustuslaissa toisin määrätä, neuvosto tekee ratkaisunsa määräenemmistöllä.

17 a artikla: Neuvoston kokoonpanot

1. Yleisten asioiden neuvosto huolehtii ministerineuvoston työn johdonmukaisuudesta. Se valmistelee komission avustamana Eurooppa-neuvoston kokoukset.
2. Lakiasäättävä neuvosto käsittelee eurooppalait ja eurooppapuitelait ja tekee niistä ratkaisunsa yhdessä Euroopan parlamentin kanssa perustuslain määräysten mukaisesti. Esityslistasta riippuen kunkin jäsenvaltion ministeritason edustajalla voi olla avustajanaan yksi tai tarvittaessa kaksi ministeritason erityisalan edustajaa.
3. Ulkoasiainneuvosto valmistelee unionin ulkopoliitiikan Eurooppa-neuvoston määrittelemien strategisten linjojen mukaisesti ja huolehtii unionin toimien johdonmukaisuudesta. Ulkoasiainneuvoston puheenjohtajana toimii unionin ulkoasiainministeri.
4. Neuvosto kokoontuu myös talous- ja rahoitusasioiden neuvoston sekä oikeus- ja turvallisuusneuvoston kokoonpanoissa.

5. Yleisten asioiden neuvosto voi päättää, että neuvosto kokoontuu muissakin kokoonpanoissa.
6. Eurooppa-neuvosto voi päättää yksimielisellä päätöksellä, että tietyn ministerineuvoston kokoonpanon puheenjohtajuudesta, ulkoasiainneuvostoa lukuun ottamatta, huolehtii yksi jäsenvaltio vähintään vuoden ajan Euroopan poliittinen ja maantieteellinen tasapaino ja kaikkien jäsenvaltioiden monimuotoisuus huomioon ottaen.

17 b artikla: Määräenemmistö

1. Kun Eurooppa-neuvosto tai ministerineuvosto tekevät ratkaisunsa määräenemmistöllä, sillä tarkoitetaan jäsenvaltioiden enemmistöä, joka edustaa vähintään kolmea viidesosaa unionin väestöstä.
2. Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja ja komission puheenjohtaja eivät osallistu Eurooppa-neuvoston äänestyksiin.

18 artikla: Euroopan komissio

1. Euroopan komissio vaalii Euroopan yleistä etua. Se valvoo perustuslain määräysten sekä toimielinten perustuslain nojalla hyväksymien toimenpiteiden soveltamista. Se hoitaa myös koordinointi-, täytäntöönpano- ja hallinnointitehtäviä perustuslaissa vahvistetuin edellytyksin.
2. Unionin säädös voidaan antaa ainoastaan komission ehdotuksesta, ellei perustuslaissa toisin määrätä.
3. Komissiossa on puheenjohtaja ja enintään neljätoista muuta jäsentä. Sitä voivat avustaa valtuutetut komission jäsenet.
4. Komissio hoitaa tehtävänsä täysin riippumattomana. Tehtävänsä hoitaessaan komission jäsenet eivät pyydä eivätkä ota ohjeita miltään hallitukselta tai muultakaan taholta.

18 a artikla: Euroopan komission puheenjohtaja

1. Eurooppa-neuvosto, joka ottaa huomioon Euroopan parlamentin vaalit, tekee määräenemmistöllä Euroopan parlamentille ehdotuksen komission puheenjohtajaksi. Euroopan parlamentti valitsee kyseisen ehdokkaan jäsentensä enemmistöllä. Jos ehdokas ei saa taakseen enemmistöä, Eurooppa-neuvosto ehdottaa parlamentille kuukauden kuluessa uutta ehdokasta samaa menettelyä noudattaen kuin edellisellä kerralla.
2. Kukin jäsenvaltio laatii luettelon kolmesta henkilöstä, joista ainakin yksi on nainen ja joita se pitää pätevinä hoitamaan Euroopan komission jäsenen tehtävää. Valittu puheenjohtaja nimeää Euroopan poliittisen ja maantieteellisen tasapainon huomioon ottaen näiden henkilöiden joukosta komission jäseniksi enintään kolmetoista henkilöä, jotka on valittu heidän pätevyytensä ja Euroopan asiaan sitoutumisensa perusteella ja joiden riippumattomuus on kiistaton. Euroopan parlamentissa äänestetään komission puheenjohtajan ja komission jäseniksi nimettyjen henkilöiden hyväksymisestä yhtenä kokoonpanona.
3. Komissio on yhtenä kokoonpanona vastuussa Euroopan parlamentille. Euroopan parlamentti voi antaa komissiolle epäluottamuslauseen perustuslain X artiklassa esitettyjen yksityiskohtaisten sääntöjen mukaisesti. Jos epäluottamuslause annetaan, komission jäsenten on yhdessä jätettävä tehtävänsä. He jatkavat juoksevien asioiden hoitamista, kunnes heidän seuraajansa on nimitetty.
4. Komission puheenjohtaja määrittelee suuntaviivat, joiden puitteissa komissio hoitaa tehtävänsä. Hän päättää komission sisäisestä organisaatiosta varmistaakseen, että sen toiminta on johdonmukaista, tehokasta ja kollegiaalista. Puheenjohtaja nimittää varapuheenjohtajat komission jäsenten keskuudesta.
5. Puheenjohtaja voi nimittää valtuutettuja komission jäseniä, jotka valitaan samoin perustein kuin komission jäsenet. Heidän lukumääränsä ei saa ylittää komission jäsenten lukumäärää.

19 artikla: Ulkoasiainministeri

1. Eurooppa-neuvosto nimittää määräenemmistöllä komission puheenjohtajan suostumuksella unionin ulkoasiainministerin. Ulkoasiainministeri johtaa unionin yhteistä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa.
2. Ulkoasiainministeri osallistuu ehdotuksillaan yhteisen ulkopoliitiikan valmisteluun ja toteuttaa sitä neuvoston valtuuttamana. Hän toimii samoin yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan osalta.
3. Ulkoasiainministeri on yksi Euroopan komission varapuheenjohtajista. Hän vastaa komissiossa ulkosuhteista ja unionin ulkoisen toiminnan muiden näkökohtien yhteensovittamisesta. Hoitaessaan komissiossa näitä tehtäviä ja ainoastaan näiden tehtävien osalta ulkoasiainministerin on noudatettava menettelytapoja, jotka ohjaavat komission toimintaa.

20 artikla: Euroopan unionin tuomioistuin

1. Euroopan unionin tuomioistuin, johon kuuluu Euroopan unionin yleisen oikeusasteen tuomioistuin, varmistaa, että perustuslakia ja unionin oikeutta noudatetaan.

Jäsenvaltiot säätävät tarvittavista oikeussuojakeinoista tehokkaan oikeussuojan takaamiseksi unionin oikeuden alalla.

2. Euroopan unionin tuomioistuimessa on yksi tuomari jäsenvaltiota kohden, ja sitä avustavat julkisasiamiehet. Euroopan unionin yleisen oikeusasteen tuomioistuimessa on vähintään yksi tuomari jäsenvaltiota kohden: tuomarien määrä vahvistetaan unionin tuomioistuimen perussäännössä. Unionin tuomioistuimen ja yleisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomarit sekä tuomioistuimen julkisasiamiehet valitaan henkilöistä, joiden riippumattomuus on kiistaton ja jotka täyttävät II osan [XX] artiklan mukaiset vaatimukset, ja heidät nimitetään jäsenvaltioiden hallitusten yhteisellä sopimuksella kuuden vuoden toimikaudeksi¹. Jäsen, jonka toimikausi päättyy, voidaan nimittää uudeksi toimikaudeksi.

¹ Tuomioistuimen osalta António Vitorinon johtama pohdintaryhmä on myös tarkastellut mahdollisuutta määrätä yhdeksän tai kahdentoista vuoden toimikaudesta, jota ei voitaisi uudistaa.

3. Unionin tuomioistuin on toimivaltainen:
- tekemään ratkaisun komission, jäsenvaltion, toimielimen taikka luonnollisen tai oikeushenkilön nostamista kanteista II osan [YY] artiklassa tarkoitetuissa tapauksissa ja siinä määrättyjen yksityiskohtaisten sääntöjen mukaisesti;
 - tekemään ratkaisun kansallisten tuomioistuinten pyynnöstä unionin oikeuden tulkintaa tai toimielinten hyväksymien säädösten pätevyyttä koskevissa ennakkoratkaisukysymyksissä;
 - tekemään ratkaisun muutoksenhauista Euroopan unionin yleisen oikeusasteen tuomioistuimen tekemiin päätöksiin, tai poikkeuksellisesti käsittelemään kyseiset päätökset uudelleen unionin tuomioistuimen perussäännössä määrätyn edellytyksin.

21 artikla: Euroopan keskuspankki

1. Euroopan keskuspankki johtaa Euroopan keskuspankkijärjestelmää, johon se kuuluu yhdessä kansallisten keskuspankkien kanssa.
2. Keskuspankin ensisijaisena tavoitteena on pitää yllä hintatason vakautta. Se tukee yleistä talouspolitiikkaa unionissa myötävaikuttaakseen unionin tavoitteiden saavuttamiseen, tämän kuitenkin rajoittamatta hintatason vakauden tavoitetta.
3. Keskuspankki määrittelee unionin rahapolitiikan ja toteuttaa sitä. Sillä on yksinoikeus antaa lupa euron eli unionin rahan liikkeeseen laskemiseen. Se hoitaa muita keskuspankin tehtäviä perustuslain II osan määräysten mukaisesti.
4. Keskuspankki on oikeushenkilö. Se on riippumaton käyttäessään valtuuksiaan ja huolehtiessaan varainhoidostaan. Unionin toimielimet ja elimet sekä jäsenvaltioiden hallitukset sitoutuvat kunnioittamaan tätä periaatetta.
5. Keskuspankki hyväksyy tehtäviensä toteuttamisen edellyttämät toimenpiteet perustuslain II osan [A–B] artiklan määräysten mukaisesti sekä keskuspankin ja Euroopan keskuspankkijärjestelmän perussäännöissä määrätyn edellytyksin. Kyseisten määräysten mukaisesti ne jäsenvaltiot, jotka eivät ole ottaneet euroa käyttöön, sekä näiden jäsenvaltioiden keskuspankit säilyttävät oman toimivaltansa rahapolitiikan alalla.

6. Keskuspankkia kuullaan sen toimivaltaan kuuluvilla aloilla ehdotuksista unionin säädöksiksi sekä suunnitelmista kansallisen tason lainsäädännöksi, ja se voi antaa lausuntoja.
7. Keskuspankin elimet sekä niiden kokoonpano ja toimintaa koskevat yksityiskohtaiset säännöt määritellään II osan X–Y artiklassa ja keskuspankin perussäännössä.

22 artikla: Tilintarkastustuomioistuin

1. Tilintarkastuksesta huolehtii tilintarkastustuomioistuin.
2. Tilintarkastustuomioistuin tarkastaa unionin kaikkia tuloja ja menoja koskevat tilit ja sen, että varainhoito on ollut moitteetonta.
3. Tilintarkastustuomioistuimessa on yksi kansalainen kustakin jäsenvaltiosta. Tilintarkastustuomioistuimen jäsenet hoitavat tehtäväänsä täysin riippumattomina.

23 artikla: Unionin neuvoa-antavat elimet

1. Euroopan parlamenttia, ministerineuvostoa ja komissiota avustavat alueiden komitea ja talous- ja sosiaalikomitea, joilla on neuvoa-antava tehtävä.
2. Alueiden komitea muodostuu alueellisten ja paikallisten julkisyhteisöjen edustajista, jotka ovat joko alueellisen tai paikallisen julkisyhteisön vaaleilla valittuja luottamushenkilöitä tai poliittisesti vastuussa vaaleilla valitulle elimelle.
3. Talous- ja sosiaalikomitea muodostuu työnantajien, työntekijöiden ja muiden järjestäytyneen kansalaisyhteiskunnan toimijoiden järjestöjen edustajista erityisesti talous- ja yhteiskuntaelämän, kansalaistoiminnan, ammatillisen toiminnan ja kulttuurin aloilla.
4. Alueiden komitean ja talous- ja sosiaalikomitean jäseniä eivät sido mitkään ohjeet. He hoitavat tehtäväänsä unionin yleisen edun mukaisesti täysin riippumattomina.

5. Komiteoiden kokoonpanoa, jäsenten nimeämistä, toimivaltuuksia ja toimintaa koskevat säännöt määritellään perustuslain II osan XY artiklassa. Neuvosto tarkistaa komission ehdotuksesta kokoonpanoa koskevat säännöt säännöllisin väliajoin unionin taloudellisen, sosiaalisen ja demografisen kehityksen huomioon ottamiseksi.

*

*

*

Mahdollinen X artikla, joka voitaisiin lisätä demokratian toteutumista koskevaan VI osastoon

1. Euroopan kansojen kongressi on Euroopan poliittisen elämän kohtauspaikka ja pohdintaelin. Se kokoontuu vähintään kerran vuodessa. Sen istunnot ovat julkisia. Euroopan parlamentin puhemies kutsuu istunnot koolle ja toimii niiden puheenjohtajana.
 2. Kongressi ei puutu unionin lainsäätämisyjärjestykseen.
 3. Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja antaa selvityksen unionin tilasta. Komission puheenjohtaja esittää vuotuisen lainsäädäntöohjelman.
 4. Kongressin kokoonpanosta kolmasosa on Euroopan parlamentin jäseniä ja kaksi kolmasosaa kansallisten parlamenttien edustajia. Kongressin jäsenten määrä on enintään 700.
-